

TERMÉKLEÍRÁS

A válaszadásra kihagyott **pontozott rész szabadon bővíthető.**

A pályázatot benyújtó neve, címe:

Hévízgyörki Asszonykórus Népművészeti Egyesület, 2192 Hévízgyörk, Szahara utca 22.

1. A termék bemutatása

1.1 Kérjük, adja meg azt az **elnevezést**, amellyel a terméke értékesítésre kerül:

Hévízgyörki gürdös

1.2 Amennyiben ismert **más elnevezése** is a terméknek, kérjük, adja meg:

Gürdös.

1.3 Kérjük, húzza alá azt a **régiót**, ahol a terméket előállítja:

- a) Közép-Magyarország (Budapest, Pest m.)
Észak-Magyarország (Borsod-Abaúj-Zemplén m., Heves m., Nógrád m.)
- b) Észak-Alföld (Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok m.)
- c) Dél-Alföld (Bács-Kiskun m., Békés m., Csongrád m.)
- d) Közép-Dunántúl (Fejér m., Komárom-Esztergom m., Veszprém m.)
- e) Nyugat-Dunántúl (Győr-Moson-Sopron m., Vas m., Zala m.)
- f) Dél-Dunántúl (Somogy m., Tolna m., Baranya m.)

1.4 A régiós besoroláson túl kérjük, adja meg **a megyét és a szűkebb tájegységet** is, ahol a terméket előállítja:

Pest megye, Galga mente

1.5 Amennyiben ismeri, kérjük adja meg **a termék egyéb magyarországi előfordulását** is:

Kizárólag Hévízgyörkön fordul elő a termék, azonban egyre nagyobb népszerűségnek örvend, hiszen a település határain túl a Galga mente lakossága számára is ismert, illetve Pest megyében és országos rendezvényeken is egyre népszerűbb.

TERMÉKLEÍRÁS

1.6 Kérjük, húzza alá azt a **termékcsoportot**, amelybe az Ön terméke tartozik:

- a) Gabonafélék, malomipari termékek
- b) Friss vagy feldolgozott gyümölcs
- c) Friss vagy feldolgozott zöldség, gomba
- d) Húsok, húskészítmények
- e) Halászati termékek
- f) Olajok és zsírok
- g) Tejtermékek
- h) Sütőipari termékek
- i) Édesipari termékek
- j) Szárzástészták
- k) Cukrászati termékek
- l) Italok*, beleértve a szörpöket
- m) Fűszernövények, gyógynövények, ízesítők
- n) Méz
- o) Tájjellegű ételek: levesek; pörkölt, pásztor ételek; tésztafélék; egyéb

1.7 Kérjük, adja meg termékének a termékcsoponton belüli **általános besorolását**.
(Pl. *sütőipari termék* esetében „kalács,” vagy *feldolgozott gyümölcs* esetében „lekvár”. A termékek általános besorolását a HÍR gyűjtemény is tartalmazza.)

Kikészített sütemények – Tekercsek – Roló

1.8 Kérjük, ismertesse a **termék összes külső és belső jellemzőjét** (összetétel, felhasznált alapanyagok, tömeg, forma, alak, szín, illat, íz, állomány leírása stb.):

A gürdös tésztájának hozzávalói (kb.70 db roló elkészítéséhez): 10 db tojás sárgája, 10 evőkanál tejföl, 1 tojásnyi zsír, 1 csipet só, 2 púpozott kanál porcukor, búzafinomliszt (annyi, amennyitől puha tésztát kapunk.)

A gürdös töltelékének hozzávalói: 15 tojásfehérje, 6dkg porcukor, 1 csipet só, 1 evőkanál citromlé, 2 csomag vaníliásucor.

A gürdös általános jellemzői: 1 dkg/gürdös súlyú, kb. 12cm hosszú, 3 cm átmérőjű, édes tésztájú és töltelékű tekercs (roló). A roló sárgás színű, a töltelék fehér, a gürdös illatának összhatása jellegzetesen édes süteményre emlékeztető. Markáns, édes

---

* Kivéve a borokat és ásványvizeket, továbbá a HÍR gyűjteményben „mézes pálinka” elnevezéssel szereplő terméket, tekintettel arra, hogy ez utóbbi elnevezés már nem felel meg a hatályos jogszabályi előírásoknak.

TERMÉKLEÍRÁS

ízvilággal rendelkezik a gürdös, melynek rolója vékonyabb tésztából áll, mint a habrolónál ismert, félkemény állagú, könnyen fogyasztható. A töltelék habtöltelék, mely mellett a gürdösre szórt porcukor ad további ízt a többnyire sertézsírban kisütött töltött rolónak.

1.9 Kérjük, adja meg a termék legfontosabb, a hasonló jellegű termékektől megkülönböztető, **különleges, egyedi jellemzőit**, eltérő tulajdonságait:

Első ránézésre számos hasonlóságot mutat a habrolóhoz, valamint a sajtos rolóhoz képest, azonban mind alapanyag, mind elkészítés, így ízvilág tekintetében is teljes eltérést mutat a formavilágon kívül, melyek az alábbiak: a gürdöst helyben készített, egyedi formatervezésű és megjelenésű gürdössütő vason készítik el. A tésztacsíkok feltekerése a kürtöskalácshoz hasonló módon és jelleggel történik a 12 cm hosszú, 2cm átmérőjű vashengerre, melyből egyszerre hármat lehet sütni. A néhány perc alatt kisütött, félkemény állagú rolókba ezután kerül bele a külön elkészített édes töltelék, majd a tálaláshoz utólag porcukrot szórnak a gürdös tetejére. Ipari, nagyüzemi jelleggel emiatt nem készíthető, nagy odafigyelést igénylő, korábban az ünnepi asztalra kerülő sütemény volt Hévízgyörkön, mely ma is kizárólag a településen érhető el, illetve a település által népszerűsítésre kerül községi, megyei, országos és nemzetközi rendezvényeken is.

1.10 Kérjük, ismertesse **a termék előállításának főbb lépéseit** a következők alapján:

- *feldolgozatlan termék esetén a termék előállítására jellemző termesztési vagy tenyésztési módszereket, a betakarítási, további kezelési és tárolási módokat;*
- *feldolgozott termék esetén a felhasznált alapanyagok listáját és mennyiségét, az alapanyag felhasználásának különleges módszereit (ha vannak), a feldolgozás módját, folyamatát, fázisait és annak mérhető paramétereit (pl. főzés, keverés, melegítés, hűtés, ezek időtartama és hőfoka stb.);*
- *továbbá a csomagolási módokat (darabra, csoportonként, milyen külalakban, csomagoló anyagban, színben stb.).*

1. A gürdös tésztájának készítése (nagy mennyiség, kb. 70 darab roló esetén): 10 db tojás sárgáját, 10 evőkanál tejfölt, egy tojásnyi zsírt, egy csipet sót, 2 púpozott kanál porcukrot fakanállal jól összekeverünk. Ehhez annyi lisztet (búzafehér lisztet) adunk, hogy jól nyújtható, puha tésztát kapjunk. Ebből a tésztából 6 kis gombócot gyúrunk. Ezeket a gombócokat lisztezett gyúrótáblán egyenként kézfok vastagságúra kinyújtjuk (lehetőleg téglalap alakúra). Ezt a vékonyra nyújtott tésztát kb. 2 cm széles csíkokra vágjuk. Ezután úgy tekerjük a sütővasra, hogy mindig fedje egy picit az egyik tekerés a másikat. Amikor végig értünk a tekeréssel, alul jól összenyomjuk a tésztát, hogy sütés közben ne pattanjon le. Kisebb méretű

TERMÉKLEÍRÁS

lában, forró zsírban, vagy olajban kisütjük (mindig csak egy gombócot kell kinyújtani, ha kisütöttük az egyiket, csak akkor nyújtjuk a következőt).

2. A tölték elkészítése: A 10 tojás fehérjéhez még hozzátesszük 5-6 tojás fehérjét. 1 tojás fehérjéhez 6 dkg porcukrot keverünk, és az összeshez 1 csipet só, 1 evőkanál citromlevet, 2 csomag vaníliás cukrot teszünk. Gőz fölött kemény habot kell verni belőle (a cukrot ne egyszerre tegyük bele). Az így kapott krémet kell beletölteni a kisütött rudakba (habzsákkal; ha nincs, egy vastagabb nejlonzacskó sarkát is levághatjuk, és azzal tölthetjük meg a tésztát)

3. Tálalása: egymás mellé, vagy egymásra pakolva, porcukorral megszórva tálalják, fogyasztják

4. Csomagolása: csoportonként, különféle formákban (egymás mellé helyezve, egymásra piramisban pakolva) csomagolják, leginkább tányéron, tálcán, átlátszó csomagolással, szalaggal megkötve.

*1.11 Kérjük, ismertesse a termék múltbéli és mai **felhasználásának módjait!** (Milyen alkalmakra készítették vagy készítik, mikor, hol és hogyan fogyasztották vagy fogyasztják, használták vagy használják, illetve árusítják)*

Jeles napok, ünnepek alkalmával készült a gürdös, mely családi összejövetelek, lakodalmak, keresztelők jellegzetes süteménye volt.

2. A termék története (Kérjük, ismertesse a termék **történeti leírását** irodalmi és helytörténeti adatokkal alátámasztva. Fontos, hogy kiderüljön az előállítás helyéhez kötődés és a legalább 50 éves történelmi múlt. A leírásban térjen ki a termék előállítására, valamint felhasználására is.)

Helytörténeti és publikációs ismereteket összegezve megállapítható, hogy a gürdös a második világháborút követően, nagyjából 70-75 évvel ezelőttig egészen biztosan visszavezethető, melyet számos hévízgyörki lakos erősített meg interjúk alkalmával. A településünkön élő, 70 év fölötti asszonyok elmondása szerint még szüleiktől tanulták el Hévízgyörkön egységesen az ismeretlen indíttatásból megjelenő új sütemény készítésének fortélyait.

Elődje a más tájakon is ismert herőke (csörögéfánk) volt, melynek tésztája megegyezik a gürdös tésztájának elkészítésével.

Tóth Gáborné Hajdú Julianna (sz. 1944) még a valamikori helyi bírótól kapott gürdössütő vasat a hatvanas években, amely egy 12X2cm méretű, vékony lemezből házilag hajlított cső és rá van hegesztve egy 40 cm hosszú fém fogóra. Erre tekerték rá a 2-3 cm-es tésztacsíkokat, majd sütötték ki zsírban. Mivel a herőke úgy finom, ha nem használják hozzá a tojásfehérjét, az mindig kimaradt és egy helyi asszony ötletéből fakadóan készülhetett belőle az édes hab (fölvették cukorral a tojásfehérjét), melyet a gürdös töltelékeként használnak a mai napig.

TERMÉKLEÍRÁS

Az elmúlt 20-25 évben települési rendezvények alkalmával rendszeresen jelen van a gürdös, mint a különleges alkalmakkor elérhető helyi sütemény, elsősorban reprezentatív jelleggel.

2.1. Irodalomjegyzék (kérjük, adja meg a forrásokat pontos hivatkozással.)

Fercsik Mihály: Galgamenti ízek – Galgavidéke ÁFÉSZ, Tura, 1985.
Fercsik Mihály: Galgamenti ízek (2. kiadás) – Fercsik Mihály jogutódai, 2017.
Pest megye ízei – Pest Megye Önkormányzata, 2020.
Pest színe java – Dono Te Libro Kft, 2021.

Médiamegjelenés valósult meg 2019. szeptember 13-án, amikor a gürdös készítés hagyománya került dokumentálásra az Életkor magazin által:

<https://www.youtube.com/watch?v=XYhaie4-9wU>

2021. szeptember 19-én a Családbarát műsor vendége volt a Hévízgyörki Asszonykórus, ahol a helyi népdalok, illetve fennállásuk 50. évfordulója mellett a gürdös, mint helyi, illetve az országban egyedülálló, jellegzetes sütemény bemutatását valósították meg:

<https://www.facebook.com/asszonykorus/posts/2418457361776574/>

2.2. Amennyiben a terméke szerepel a HÍR gyűjteményben, kérjük, adja meg a pontos oldalszámot.

Nem szerepel.

3. A termék népszerűsítése

3.1 Ismertesse, amennyiben létezik bármilyen **baráti társaság, egyesület vagy klub**, amely a termék népszerűsítésére alakult:

A Hévízgyörki Asszonykórus 1969-ben alakult, mely egyesületi formában 2010 óta népszerűsíti Hévízgyörk kulturális, népművészeti és gasztronómiai értékeit, épített és szellemi örökségeit. Mindezek részét képezi a település jellegzetes gasztronómiai értéke, a gürdös hazai és nemzetközi népszerűsítése is.

3.2 Ismertesse, amennyiben létezik **fesztivál, rendezvény vagy gasztronómiai esemény** a termék népszerűsítésére:

TERMÉKLEÍRÁS

Két rendezvény van Hévízgyörkön, melyek a gürdös népszerűsítését célozták meg. 2016 óta a Hévízgyörki Ízek Udvara, mint tavaszi gasztrokulturális rendezvény, illetve 2015 szeptembere óta a Hévízgyörki Értékek Napja, mint a helyi értékeket népszerűsítő programnap nyújt lehetőséget helyi gasztronómiai értékünk, a gürdös szélesebb körben történő bemutatásra. Ez utóbbi 2022 szeptemberétől Gürdös Fesztivál néven folytatódik, adva ezzel is nagyobb népszerűsítési lehetőséget egyedülálló süteményünknek.

4. Gazdasági adatok

4.1 Kérjük, adja meg az előző évre vonatkoztatva **termelési adatokat!** *(Ha nincs könyvelt adat, akkor elegendő a becsült érték is.)*

Minden évben nagyjából 2000 db gürdös készül a települési rendezvények, protokoll programok termékeként (becsült érték), melyek térítésmentesen hozzáférhetők az érdeklődők számára. Mint protokoll ajándék, rendszeresen adományozásra kerül Hévízgyörk gasztronómiai jellegzetessége, a gürdös, számos egyéb kulturális örökségvédelmi kiadványunk mellett.

4.2 Amennyiben nem egyéni előállító, hanem csoport, kérjük, hogy adja meg a terméket **előállítók nevét, és címét:**

Hévízgyörki Asszonykórus Népművészeti Egyesület, 2192 Hévízgyörk, Szahara u, 22.

4.3 Termelés és árusítás **időszaka:**

A termelés időszaka: egész évben, rendezvényekhez, jeles napokhoz, programokhoz igazodva.

4.4 Kérjük, ismertesse **a termék értékesítését** az alábbi szempontok szerint!

4.4.1 **Az árusítás helyszíne** *(a település, ahol a terméket előállítják, vagy a megye, megyék, a régió vagy régiók, vagy az ország egész területe):*

Árusítása nem kezdődött még el a gürdösnek. Beszerezhető Hévízgyörkön, előzetes egyeztetés után, egész évben.

4.4.2 A termék értékesítése során használt **fő értékesítési csatornák** *(pl.: áruházlánc, kisbolt, piac, közvetlen értékesítés házhoz szállítással stb.):*

TERMÉKLEÍRÁS

Értékesítési csatornával nem rendelkezik a termék, mivel nem kereskedelmi célú sütemény jelenleg. Népszerűsítési csatorna azonban számos áll rendelkezésünkre, mint pl: rendezvények, médiamegjelenések, települési, megyei, országos rendezvények.

5. Rendelkezik-e iparjogvédelmi oltalommal?

(Pl. szabadalom, védjegy vagy földrajzi árujelző. Nemzeti vagy uniós földrajzi árujelző-oltalom alatt álló vagy az iránt benyújtott kérelemben szereplő termék esetén a jelen termékleírást az oltalom iránt benyújtott kérelem részét képező termékleírás szerint kell elkészíteni.)

a) Igen, lajstromszám/ügyszám:

.....

b) Nem

c) Oltalom iránti kérelem folyamatban van. A kérelem tárgya:

.....

6. A termék szerepel-e a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvényben nevesített értéktárak valamelyikében? (települési, tájegységi, megyei, ágazati értéktár)

a.) Igen. Értéktár(ak) megnevezése: Települési Értéktár, Hévízgyörk
Pest Megyei Értéktár – Pest megye ízei - gasztronómiai kiadvány (2020)

b.) Nem

Kelt, Hévízgyörk, 2022. május 05.

Pályázó aláírása